

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

24 април 1997 година *

По дело C-39/96

„Член 85 от Договора за Европейската общност - Член 5 от Регламент № 17 на Съвета – Временно действие на споразумения, предхождащи Регламент № 17 и съобщени на Комисията - Временно действие на споразумения, изменени след съобщаването”

с предмет преюдициално запитване от Arrondissementsrechtbank te Amsterdam (Нидерландия), отправено на основание член 177 от Договора за Европейската Общност, постъпило в Съда, по висящото пред упоменатия съд дело между

Koninklijke Vereeniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels

и

Free Record Shop BV,

Free Record Shop Holding NV

относно тълкуването на член 85 от Договора и на Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 г., Първи регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора (ОВ 1962 г., 13, стр. 204), изменен с Регламент № 59 на Съвета от 3 юли 1962 г. (ОВ 1962 г., 58, стр. 1655),

СЪДЪТ, (пети състав),

в състав: г-н. J. C. Moitinho de Almeida, председател на състав, г-н L. Sevón, г-н C. Gulmann, г-н D. A. O. Edward (докладчик) и г-н M. Wathelet, съдии,

генерален адвокат: г-н C.O. Lenz,

секретар: г-н H. von Holstein, заместник-секретар,

като взе предвид становищата, предоставени:

- за Koninklijke Vereeniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels, от адв. Th. R. Bremer и адв. M. van Empel, от колегията в Амстердам,

- за Free Record Shop BV и Free Record Shop Holding NV, от адв. Th. J. Bousie, от колегията в Амстердам,

- за нидерландското правителство, от г-н А. Бос, правен съветник към Министерство на външните работи, в качеството на представител,

* Език на производството: нидерландски.

- за френското правителство, от г-жа С. de Salins, заместник-директор на правния отдел към Министерство на външните работи и г-жа R. Loosli-Surrans, специален съветник от същия отдел, в качеството на представители,

- за Комисията, от г-н W. Wils, от правния отдел, в качеството на представител,

като взе предвид доклада от заседанието,

след като изслуша устните становища на Koninklijke Vereeniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels, за които се явяват адв. Th. R. Bremer и адв. M. van Empel; на Free Record Shop BV и Free Record Shop Holding NV, за които се явяват адв. Th. J. Bousie; на правителството на Нидерландия, за което се явява г-н M. A. Fierstra, заместник-правен съветник на Министерството на външните работи, в качеството на представител; и на Комисията, за която се явява г-н W. Wils, на изслушването от 12 декември 1996 г.,

След като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 февруари 1997 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 1 февруари 1996 г., постъпило в Съда на 13 февруари 1996 г., Председателят на Arrondissementsrechtbank (Окръжен съд), отправя до Съда за преюдициално решение съгласно член 177 от Договора три въпроса за тълкуване на член 85 от този Договор и Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 г., Първи регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора (ОВ 1962 г., 13, стр. 204), изменен с Регламент на Съвета № 59 от 3 юли 1962 г. (ОВ 1962 г., 58, стр. 1655, по-нататък „Регламент № 17”),

2. Въпросите са поставени по време на производството между Koninklijke Vereeniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels (наричани по-нататък “KVB”) и фирмите “Free Record Shop” и “Free Record Shop Holding” (наричани по-нататък “Free Record Shop”) относно спазването от страна на Free Record Shop на правилата, установени от KVB, за търговия на книги в Нидерландия (Reglement voor het Handelsverkeer van Boeken in Nederland, наричани по-нататък “правилата на KVB”).

3. Съгласно правилата на KVB, чрез уговорка, която се съдържа в условията по доставката, които тези членове трябва да прилагат, членовете на KVB са длъжни да поддържат системата за наложени цени на дребно, създадена чрез правилата на KVB, дори по отношение на фирми като Free Record Shop, които не са членове на KVB.

4. От доказателствата представени пред националния съд, става ясно, че Free Record Shop обявяват не позволена от правилата на KVB разпродажба с

отстъпка от 25 % за дузина книги, които е трябвало да бъдат продадени на цени, определени от тези правила.

5. Free Record Shop твърдят, че налагането на цени на дребно на книгите, както е уредено в правилата на KVB, е в противоречие с член 85 от Договора. KVB поддържат, че техните правила имат временно действие в съответствие със съобщаването на предишния вариант на техните правила, които KVB, след това наричани VBVB, са съобщили на Комисията на 30 октомври 1962 г. Според KVB, измененията, направени в правилата, след тяхното съобщаване, основно смекчават правилата относно наложените цени за продажба на дребно.

6. Тъй като съобщението е направено през 1962 г. и оттогава Комисията не е взела решение, председателят на Arrondissementsrechtbank te Amsterdam не е бил сигурен относно временното действие на правилата на KVB, както са били в сила от 1 януари 1993 г. и що се отнася до това дали е било все още възможно да се разчита на това временно действие и, ако да, до кога. Следователно той решава да спре производството и да постави следните въпроси на Съда за преюдициално решение:

„1. Ако споразумение, сключено между предприятия, или решение, взето от сдружение на предприятия, за регулиране на конкуренцията е съществувало преди влизането в сила на Регламент № 17/62 и съевременно е било съобщено на Комисията съгласно разпоредбите на този Регламент, дали това споразумение или решение продължава да се ползва от „временното действие“, което упоменатите ограничителни споразумения притежават в съответствие с практиката на Съда, ако Комисията изобщо по никакъв начин не е взела становище по това съобщение?

2. Ако това е така, дали това „временното действие“ продължава за неограничен период? Ако не, от какви обстоятелства зависи изтичането на „временното действие“?

3. Дали „временното действие“ се прилага само за споразумението или решението, както е посочено в първия въпрос, във формата, в която е било съобщено, или се прилага и за споразумения и решения, които от този момент са влезли в сила и които удължават същите ограничителни споразумения, но изменени, дотолкова доколкото те не съдържат удължаване или засилване на ограничителните споразумения по отношение на функционирането и реализацията на пазара на Общността?“.

По първия и втория въпрос

7. В своя първи и втори въпрос, които трябва да се разглеждат заедно, Arrondissementsrechtbank пита по същество дали временното действие на ограничителното споразумение, сключено преди влизането в сила на Регламент № 17 (наричано по-нататък „старото споразумение“), и надлежно съобщено на Комисията преди 1 ноември 1962 г., изтича само когато Комисията изпрати положително или отрицателно решение относно това споразумение или дали, при отсъствието на такова решение, временното действие е ограничено със срок.

8. Първото изречение на член 5, параграф 1 от Регламент № 17 предвижда, че споразумения, решения и съгласувани практики, посочени в член 85, параграф 1 от Договора, съществуващи към датата на влизане в сила на регламента и по отношение на които страните търсят прилагането на член 85, параграф 3, трябва да бъдат съобщени на Комисията преди 1 ноември 1962 г.

9. Според практиката на Съда, старите споразумения, които надлежно са съобщени на Комисията преди 1 ноември 1962 г., имат временно действие доколкото Комисията не е взела становище по тях (вж., в този смисъл Решение от 28 февруари 1991 г., *Delimitis*, C-234/89, *Recueil*, стр. I-935, точка 48).

10. Такова временно действие се обосновава от защитата на правната сигурност в договорните отношения и от интересите на страните, които надлежно са съобщили старото споразумение. Както посочва генералният адвокат в точка 16 от своето заключение, фактът, че е изминал сравнително дълъг период от време от съобщаването на старото споразумение без Комисията да е взела решение, не може да има за резултат прекратяването на временното действие на това споразумение.

11. Следователно временното действие на старото споразумение, надлежно съобщено на Комисията, изтича само, когато Комисията е взела решение по това споразумение.

12. Следователно отговорът, който трябва да се даде на първите два въпроса е, че временното действие на старото споразумение, съобщено на Комисията преди 1 ноември 1962 г., спира само, когато Комисията е взела положително или отрицателно решение по това споразумение.

По третия въпрос

13. Със своя трети въпрос, националният съд пита по същество дали старо споразумение, надлежно съобщено на Комисията, остава с временно действие, дори когато неговите условия са съществено променени, ако направените изменения не разширяват или засилват неговото действие.

14. Съгласно установената съдебна практика, сключените след влизането в сила на Регламент № 17 споразумения са главно точни копия на предишно сключен и надлежно съобщен стандартен договор, и се ползват от същата система на временно действие като последния договор (вж. Решение от 30 юни 1970 г., *Rochas*, 1/70, *Recueil*, стр. 515). Съдът също така е постановил, че когато ограничителния ефект на споразуменията е смекчен от измененията, отказът да се признае временното действие би бил равносилен на наказание за страните по споразумението, когато те доброволно са ограничили неговото приложно поле, което би било в противоречие с духа на законодателството в областта на конкуренцията и би обезсърчило страните да сключват споразуменията с по-малко ограничителни ефекти (вж., в този смисъл Решение от 20 март 1980 г., *Eldi Records*, 106/79, *Recueil*, стр. 1137, точка 16).

15. Въпреки това, тези заключения са обосновани, само когато направените в старите споразумения изменения имат за последица облекчаване на ограничителните ефекти. Всяко засилване или разширяване, независимо от това колко малко е то, и, *a fortiori*, всякакво въвеждане на нови ограничения, трябва по принцип да се разглежда като прекратяващо старото споразумение, което има временно действие, и като въвеждащо ново споразумение, което няма такова временно действие. Никакви съображения за правна сигурност не могат да обосноват свободата, която ще имат страните по старото споразумение да засилват неговите ограничителни ефекти.

16. Въпреки това, ако изменението на старото споразумение е имало като действие въвеждането на нови ограничения, които могат да се отделят от споразумението (вж., в този смисъл Решение от 30 юни 1966 г., *Société Technique Minière*, 56/65, Recueil, стр. 337), а не промяната на неговата основна структура и съдържание, временното действие на старото споразумение, каквото е било преди споразумението, не би се променило; само новото ограничение не би попаднало в обхвата на временното действие.

17. Националният съд е този, който в контекста на упоменатите по-горе заключения, трябва да определи характера и последиците от измененията, направени в старото споразумение.

18. Следователно, отговорът на третия въпрос трябва да бъде, че надлежно съобщено старо споразумение има временно действие, само ако неговите условия останат непроменени или в случай на изменения, ако те нямат като действие засилването или разширяването на неговите ограничителни ефекти.

Па съдебните разноски

19. Разходите, направени от нидерландското правителство, френското правителство и Комисията, за представяне на становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът (първи състав),

като се произнася по въпросите, които са поставени пред него от Arrondissementsrechtbank te Amsterdam, с Решение от 1 февруари 1966 г., реши:

1. Временното действие на ограничително споразумение, което е сключено преди влизането в сила на Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 г., Първи регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора, изменен с Регламент № 59 на Съвета от 3 юли 1962 г. и което е съобщено на Комисията преди 1 ноември 1962 г., изгича само когато Комисията е взела положително или отрицателно решение по това споразумение.

2. Надлежно съобщено ограничително споразумение, сключено преди влизане в сила на Регламент № 17, изменен с Регламент № 59, има временно действие, само когато неговите условия остават непроменени или, в случаи на изменения, ако те нямат като действие засилване или разширяване на неговите ограничителни ефекти.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 6 май 1982 година.

Подписи